

1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους εκτίθενται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί:

- Προστασία των Κρατικών Δασών και άλλων μη κρατικών δασωμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές.
- Επέκταση των δασών και αποκατάσταση καμένων και άλλων υποβαθμισμένων δασικών περιοχών.
- Εγκατάσταση και περιποίηση δεντροστοιχιών.
- Προστασία της φύσης.
- Αναψυχή του κοινού με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων.
- Κατασκευή και συντήρηση μονοπατιών μελέτης της φύσης.
- Παραγωγή ξυλείας, άλλων δασικών προϊόντων και δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Ορθολογιστική διαχείριση των δασών.
- Δασοκομική περιποίηση.
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών γι' αύξηση της παραγωγικότητας.
- Ανάπτυξη, βελτίωση και συντήρηση του οδικού δικτύου κυρίως των ορεινών περιοχών.
- Ανάπτυξη, βελτίωση και συντήρηση του τηλεπικοινωνιακού δικτύου.
- Βελτίωση και ανέγερση δασικών κτιρίων.
- Αγορά νέων και συντήρηση παλιών μηχανημάτων.
- Δασική εκπαίδευση.
- Δασικές έρευνες.
- Παροχή εργασίας στους περιοίκους των δασών.
- Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο και υλοποίηση των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων για το έτος 2007, στον Προϋπολογισμό εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους £30.261.197. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν £19.331.285 (δηλ. ποσοστό 63,88%).

Η μειωμένη απορρόφηση των πιστώσεων για το 2007 οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν κατέστη δυνατή η παράδοση εντός του έτους των δύο ελικοπτέρων δασοπυρόσβεσης.

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2007 είχε έσοδα £3.560.886 από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετο ποσό £364.192 που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια θα εισπραχθεί μέσα στον επόμενο χρόνο. Σημειώνεται ότι η αξία των έμμεσων ωφελειών από τα δάση είναι πολλαπλάσια από τα πιο πάνω άμεσα έσοδα.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Εντός του 2007 συνεχίστηκε η μελέτη της νέας Δασικής Νομοθεσίας και Κανονισμών που ετοιμάστηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Τεχνικής Συνεργασίας με τη FAO (TCP/CY/2902(A)) που άρχισε το 2004. Τα προσχέδια της νέας Δασικής Νομοθεσίας και Κανονισμών έχουν μεταφραστεί στην Ελληνική και αναμένεται να αποσταλούν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία εντός του 2008.

5. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες ήταν οι ακόλουθες:

- Συνεχίστηκε η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Επιπρόσθετα λειτούργησαν τα πυροφυλάκια καθώς επίσης διάφορες θέσεις παρατήρησης με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών. Για την επάνδρωση τόσο του Σώματος Δασοπυροσβεστών όσο και των πυροφυλακίων / θέσεων παρατήρησης εργοδοτήθηκαν συνολικά 387 άνδρες. Το σύστημα βάρδιας, λειτούργησε και φέτος πολύ ικανοποιητικά σε όλους τους δασικούς σταθμούς και παρατηρητήρια.
- Κατασκευάστηκαν 39,68 χιλιόμετρα νέοι δρόμοι από τα οποία τα 30,20 χιλιόμετρα ήταν δρόμοι προσπέλασης και τα 9,48 χιλιόμετρα εξαγωγικοί δρόμοι. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκαν περίπου 10,75 χιλιόμετρα αντιπυρικές λωρίδες και συντηρήθηκαν άλλες συνολικού μήκους 757 χιλιομέτρων.
- Εγκαταστάθηκαν 8 νέα υδροστόμια, 3 στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους, 3 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και 2 στο Δάσος Κολλεγίου.
- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Η μηχανοποίηση στην καταπολέμηση δασικών πυρκαγιών συνεχίστηκε. Έτσι ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείται τώρα από 42 πυροσβεστικά οχήματα, 35 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 96 αντλίες νερού.
- Έγινε εγκατάσταση δικτύου αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Η λειτουργία του εν λόγω δικτύου αποσκοπεί στη συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από τα οποία θα εξάγεται ο βαθμός κινδύνου έκρηξης πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο.
- Από τις 27/4 μέχρι τις 4/5/2007 γιορτάστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας των Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων έγινε και εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών, με σκοπό την εντατικοποίηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.

- Κατά τη διάρκεια του 2007 εκπονήθηκε μελέτη μέσω δημόσιου διαγωνισμού με θέμα «Σχεδιασμός και οργάνωση αποτελεσματικής εκστρατείας διαφώτισης για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών». Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η αξιολόγηση των υφιστάμενων μέτρων και ο εκσυγχρονισμός τους ούτως ώστε να καταστούν περισσότερο αποτελεσματικά, καθώς και η εξέταση νέων ιδεών και ο σχεδιασμός νέων μέτρων που θα συμβάλουν στην πιο αποτελεσματική πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.
- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά, στην Αστυνομία και στο κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Επίσης δόθηκε μεγάλη έμφαση στη δημοσιότητα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Η αγορά των δύο καινούργιων ελικοπτέρων, δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί εντός του 2007.

Παρ' όλα τα μέτρα που πάρθηκαν, κατά το 2007 εξερράγησαν 27 πυρκαγιές σε κρατικά δάση, οι οποίες έκαψαν έκταση 618,5 εκταρίων. Η πιο μεγάλη σε έκταση πυρκαγιά ήταν εκείνη που ξέσπασε στην περιοχή Σαϊττά στο Τρόδος, η οποία έκαψε έκταση 565 εκτάρια Κρατικού δάσους.

Το Τμήμα Δασών συμμετείχε επίσης ενεργά στην κατάσβεση 154 πυρκαγιών υπαίθρου που εξερράγησαν σε ιδιωτική ή χαλίτικη γη, κυρίως κοντά στα δάση, οι οποίες έκαψαν έκταση περίπου 3 910 εκταρίων.

Τα αίτια, τόσο των δασικών πυρκαγιών, όσον και των πυρκαγιών υπαίθρου ήταν τα ακόλουθα:

• Γεωργικές δραστηριότητες όπως καψάλισμα αποκαλάμης, κάψιμο χόρτων	29%
• Απροσεξίες εκδρομέων / ταξιδιωτών	6%
• Στρατιωτικές ασκήσεις	3%
• Παράνομο άναμμα φωτιάς σε εξοχικές κατοικίες	2%
• Κυνήγι	2%
• Βραχυκύκλωμα καλωδίων υψηλής τάσης	7%
• Άλλα ανθρωπογενή αίτια χαρακτηριζόμενα ως αμέλεια (χρήση ηλεκτρικών εργαλείων, αμέλεια παιδιών, κλπ.)	1%
• Κακόβουλες	30%
• Φυσικά αίτια (κεραυνοί)	11%
• Ποσοστό πυρκαγιών με άγνωστα αίτια	9%

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα κατά των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Γι' αυτό η προσπάθεια μας στράφηκε στη διαφώτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδρομέων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομούντων.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2007 κατασκευάστηκαν σε διάφορες ευαίσθητες περιοχές της υπαίθρου 1,1 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1,75 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων. Επίσης συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

Τα έργα πυροπροστασίας που κατασκευάστηκαν από την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου μέχρι τέλος του 2007 ανήλθαν σε 72,97 χιλιόμετρα νέων δρόμων, 448,94 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων, 10 υδατοδεξαμενές, 3 θέσεις παρατήρησης, 4 ελικοδρόμια και 47 υδροστόμια.

γ) Προστασία από έντομα

Συνεχίστηκαν και το 2007 οι αεροψεκασμοί κατά της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea Wilkinsonii Tams*) με τη χρήση του νέου αεροπλάνου που αποκτήθηκε από το Τμήμα Δασών μέσα στο 2006. Χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά / εκλεκτικά παρασκευάσματα *Bacillus Thuringiensis* (Foray 48 B) και Tracer 48SC, τα οποία θεωρούνται τα πλέον αβλαβή για το περιβάλλον.

6. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Η έκταση που αναδασώθηκε εντός του 2007 ανέρχεται στα 563,3 εκτάρια τα οποία αφορούν εκτάσεις εντός των κρατικών δασών και χαλίτικη γη. Μεγάλο ποσοστό της έκτασης αυτής αφορά τις αναδασώσεις στην καμένη περιοχή Σαϊττά. Σύμφωνα με τη νέα πρακτική, η χρήση μηχανημάτων και η κατασκευή αναδασωτικών λωρίδων έχει περιοριστεί όπου είναι απόλυτα αναγκαίο.

Επιπρόσθετα συνεχίστηκαν οι εργασίες αναδάσωσης / επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995. Η μέθοδος της υδροσποράς που εφαρμόστηκε το 2003 συνεχίστηκε με πολύ καλά αποτελέσματα.

7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Το Τμήμα Δασών κατά το 2007 συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση και προστασία της φύσης.

Το Τμήμα στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατά το 2007, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους δέχτηκε 17 725 επισκέπτες και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας 5 942 επισκέπτες κυρίως από σχολεία και οργανωμένα σύνολα. Επίσης στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας άρχισαν τα κατασκευαστικά έργα για την ανέγερση κτιρίων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την προσφορά Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τα έργα αναμένεται να ολοκληρωθούν κατά το 2008.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο διεξήχθηκε αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για το κτίριο του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Κάβο – Γκρέκο.

Συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών του τόπου μας καθώς επίσης ο οργανωμένος εντοπισμός και προσδιορισμός της χλωρίδας μας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

Κατά το 2007 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες συγγραφής και έκδοσης του Κόκκινου Βιβλίου της Κυπριακής Χλωρίδας (Red Data Book) οι οποίες άρχισαν το 2003. Στο Βιβλίο παρουσιάζονται τα σπάνια φυτά της Κύπρου που απειλούνται με εξαφάνιση καθώς και τα φυτά που έχουν ήδη εξαφανιστεί από την Κύπρο.

Επίσης συνεχίστηκαν οι εργασίες για την υλοποίηση του Προγράμματος “LIFE – NATURE” που άρχισε την 1/11/2004. Σκοπός του Προγράμματος είναι η ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων για τέσσερις περιοχές του Δικτύου Προστατευόμενων Περιοχών «ΦΥΣΗ 2000» καθώς επίσης η λήψη ενός μεγάλου αριθμού Διαχειριστικών Μέτρων (Δράσεων) που έχουν στόχο την προστασία και παρακολούθηση (monitoring) των οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Συνεχίστηκαν επίσης οι εργασίες για τη δημιουργία των Βοτανικών Κήπων στον Αμιάντο και Ακάμα που άρχισαν το 2003.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εργασία για τον εντοπισμό και επιλογή δένδρων - γιγάντων για κήρυξη τους σε Μνημεία της Φύσης, με σκοπό τη συντήρηση και προστασία τους.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*), που ο άγριος πληθυσμός του αριθμεί σήμερα 17 άτομα. Επίσης συνεχίστηκε η καταγραφή και μελέτη των νυχτερίδων της Κύπρου που άρχισε το 2006.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για τη δημιουργία, ανάπτυξη ή και επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης για καθαρισμό και συντήρηση τους. Μέσα στο 2007 λειτούργησαν 43 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23 300 ατόμων, καθώς και 3 κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Τόσο οι εκδρομικοί όσο και οι κατασκηνωτικοί χώροι, κατά τις περιόδους αιχμής, ήταν κατάμεστοι από κόσμο.

Μέσα στο 2007 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες κατασκευής τριών νέων μονοπατιών μελέτης της φύσης (Άβακα, Βορόκλινη και Πιπής), δύο νέων εκδρομικών χώρων (Άγιος Νίκανδρος και Βορόκλινης) και δύο σημείων θέας (Βορόκλινη και Κολιόκρεμμος). Επίσης κατά το 2007 άρχισαν εργασίες για δημιουργία ενός μονοπατιού μελέτης της φύσης (Τροοδίτισσα – Χαντάρα – Φοινί) και ενός σημείου θέας (Δρόμος Πλατρών – Τροόδους). Τα έργα αυτά χρηματοδοτούνται από το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο εκτελέσθηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον τόσο από ντόπιους όσο και από ξένους επισκέπτες.

9. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο η παραγωγή ξυλείας και η προμήθειά της στα διάφορα πριστήρια συνεχίστηκε με ικανοποιητικό βαθμό. Υλοτομήθηκαν 7 058 έμφλοια κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων, κλπ. Από την ποσότητα αυτή τα 4 516 έμφλοια κυβικά μέτρα προήλθαν από το καμένο δάσος του Σαϊττά.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, άλλα 6 368 έμφλοια κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής ξυλείας και άλλης ξυλείας πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων. Από την ποσότητα αυτή τα 3 353 έμφλοια κυβικά μέτρα προήλθαν από το καμένο δάσος του Σαϊττά.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 20 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητάς και βελτίωση της σύνθεσης και δομής τους.

Η πιο σημαντική δραστηριότητα κατά το 2007 ήταν η έναρξη της ετοιμασίας Διαχειριστικού Σχεδίου για το δάσος του Μαχαιρά. Η όλη εργασία γίνεται με τη βοήθεια του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης και έχει ως σκοπό την ανάπτυξη ενός πρότυπου

διαχειριστικού σχεδίου, το οποίο θα αποτελέσει οδηγό για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων και για τις υπόλοιπες δασικές περιοχές.

11. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ

Κατά το 2007 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις ή δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 575,8 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Η συλλογή σπόρου ήταν πολύ ικανοποιητική. Συλλέγηκαν 650,6 κιλά σπόρου, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τις διάφορες αναδασώσεις και παραγωγή φυτών στα φυτώρια. Μια μικρή ποσότητα εξήχθηκε στο εξωτερικό.

Επιπρόσθετα για σκοπούς αναδάσωσης / επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου και στο Σαϊττά, συλλέγηκαν άλλα 927 κιλά διαφόρων σπόρων.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια ήταν 307 592 φυτά σε σύγκριση με 311 379 το 2006. Η παραγωγή του 2007 με το απόθεμα του 2006 ανήλθαν στις 816 212 φυτά. Από την όλη παραγωγή 90 445 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 81 086 πωλήθηκαν στο κοινό, 15 019 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 83 958 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων.

12. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που αποκτήθηκε το 2007 ήταν 2 φορητοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές, 41 ηλεκτρονικοί υπολογιστές, 1 εκτυπωτής Inkjet A3 και 13 εκτυπωτές Inkjet A4. Συνολικά το Τμήμα Δασών διαθέτει σήμερα 156 ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται σ' ένα ευρύ φάσμα δασικών εφαρμογών περιλαμβανομένων των ψηφιακών δασικών χαρτών, της βάσης δεδομένων των δασικών πυρκαγιών, την έκδοση ετήσιων αδειών χρήσης δασικής γης, κλπ.

Επίσης κατά το 2007 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα.

13. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασικοί δρόμοι

Η κατασκευή νέων και η βελτίωση υφιστάμενων δρόμων, συνιστά αξιόλογη δραστηριότητα του Τμήματος, γιατί από τη μια εξυπηρετεί την προστασία, περιποίηση και εκμετάλλευση των δασών και από την άλλη τον τουρισμό και τη συγκοινωνία μεταξύ των διαφόρων χωριών.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο κατασκευάστηκαν 30,20 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 9,48 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων. Επίσης συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση των υφιστάμενων δρόμων.

Στο τέλος του 2007 το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου αποτελείτο από 1 433,49 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 134 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα, 988,27 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1 212,72 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί ένα πολύ καλό τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες τόσο για τη συντήρηση όσο και την επέκταση και βελτίωση του συστήματος. Το σύστημα κατά το τέλος του 2007 αποτελείτο από:

- 364,51 χιλιόμετρα τηλεφωνικού δικτύου
- 1 292,25 χιλιόμετρα τηλεφωνικού καλωδίου
- 368 τηλεφωνικές συσκευές
- 9 φορητά τηλέφωνα
- 2 τηλεφωνικά κέντρα
- 1 ραδιοτηλεπικοινωνιακό σταθμό ελέγχου
- 483 κινητά ραδιοτηλέφωνα
- 590 φορητά ραδιοτηλέφωνα
- 3 ραδιοτηλεφωνικοί σταθμοί αναμετάδοσης

γ) Δασικά Κτίρια

Μέσα στο 2007 κατασκευάστηκαν δύο νέα αποχωρητήρια, ένα κυλικείο και διαμορφώθηκε ένα υπόστεγο σε χώρο εργασίας για ξυλουργούς στο Δασικό Σταθμό Πλατανιών, έγινε ένα νέο πυροφυλάκιο στη Λάρνακα και ένα νέο γκαράζ στο Δασικό Σταθμό Κόρνου. Επίσης έγιναν έργα βελτίωσης στο κτίριο αποχωρητηρίων / αποδυτηρίων στο Φασούρι.

Έγιναν επίσης εργασίες συντήρησης των κτιρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος.

δ) Μηχανήματα και Οχήματα

Κατά το 2007 συνεχίστηκε η λειτουργία του μηχανουργείου του Τμήματος στην Αθαλάσσα για τη συντήρηση και επιδιόρθωση των διαφόρων μηχανημάτων και οχημάτων.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με πέντε νέα πυροσβεστικά οχήματα. Αγοράστηκαν επίσης διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα μεταξύ των οποίων 29 αλυσοπρίονα, 4 πτυσσόμενα αλυσοπρίονα, 1 υδραντλία, 2 ηλεκτροσυγκολλήσεις, 2 μηχανοκίνητοι ψεκαστήρες, 41 χορτοκοπτικές, 1 χειροκίνητη μηχανή κοπής γρασιδιού, 2 αυτοκινούμενες μηχανές κοπής γρασιδιού, 1 μηχανοκίνητη φραμοκοπτική, 1 μικρό ερπυστριοφόρο μηχανήμα για μεταφορές και 1 μηχανοκίνητο γεωτρύπανο.

Εκτός των κυβερνητικών οχημάτων / μηχανημάτων, το Τμήμα Δασών κατά το 2007 ενοικίασε από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων / μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς / φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα κλπ. για την εκτέλεση διαφόρων δασικών εργασιών.

14. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολέγιο συμπλήρωσε κατά το 2007 το 56^ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του. Δέκα σπουδαστές, πέντε Κύπριοι, δύο από τη Γκάνα, δύο από τη Σιέρα Λεόνε και ένας από τη Ζάμπια έχουν αποφοιτήσει κατά το 2007.

Το 57^ο Ακαδημαϊκό έτος άρχισε στις 2 Οκτωβρίου 2007, με 12 σπουδαστές από τους οποίους 9 είναι Κύπριοι και 3 αλλοδαποί.

Αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια, σεμινάρια, κλπ., και ένας άλλος αριθμός υπαλλήλων έτυχε εκπαίδευσης στην Κύπρο και το εξωτερικό. Επίσης μεγάλος αριθμός υπαλλήλων παρακολούθησε διάφορα Επιμορφωτικά Προγράμματα με διάρκεια ως μια εβδομάδα που οργανώθηκαν από το Τμήμα στο Δασικό Κολέγιο.

15. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση του δασοβοτανικού κήπου και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία των δασικών γενετικών πόρων, στη δοκιμή της μυκόριζας στις αναδασώσεις εγκαταλειμμένων λατομείων και μεταλλείων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα καθώς επίσης και στην ετοιμασία σχεδίων δασώσεων και αναδασώσεων.

16. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περιοίκους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 154 440 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχολήθηκαν άμεσα από το Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτιρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων, κλπ.

17. ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

α) Θέματα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2007 ήταν τα ακόλουθα:

- Ετοιμασία πρότασης μέτρων για εφαρμογή του Κανονισμού 2173/2005 αναφορικά με την εγκαθίδρυση ενός εθελοντικού συστήματος αδειοδότησης FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Κοινότητα.
- Ετοιμασία και υλοποίηση του Προγράμματος Εργασίας για το έτος 2007 σχετικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε. για τα δάση. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια υπήρξε συμμετοχή στην ομάδα εργασίας σχετικά με τις μεθόδους εκτίμησης της αξίας και αποζημίωσης των μη εμπορεύσιμων δασικών αγαθών και υπηρεσιών.
- Προσχώρηση της Ε.Ε. στη νέα Διεθνή Συμφωνία για την Τροπική Ξυλεία (ITTA) 2006.
- Η συμπερίληψη των δασικών προϊόντων στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τις «Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις».
- Προετοιμασία της Ε.Ε. στα πλαίσια του διεθνούς διαλόγου για τα δάση (7^η Σύνοδο του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση (UNFF7) και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Συνόδου, 5^η Υπουργική Διάσκεψη για την Προστασία των Δασών στην Ευρώπη, κλπ.).
- Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για κατάργηση της Οδηγίας του Συμβουλίου 68/89/ΕΟΚ για την ταξινόμηση της ακατέργαστης ξυλείας.
- Συζήτηση δασικών θεμάτων κάτω από κανονισμούς που δεν αφορούν αποκλειστικά τα δάση (Αγροτική Ανάπτυξη, LIFE+, κλπ.).
- Ετοιμασία των θέσεων της Κύπρου για τα θέματα του Συμβουλίου που αφορούν τα δάση.

β) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- Έγιναν επαφές με το Τμήμα Τελωνείων και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε διάφορα σημεία του προτεινόμενου εφαρμοστικού κανονισμού σχετικά με το Εθελοντικό Σύστημα Αδειοδότησης FLEGT, ο οποίος αναμένεται να υιοθετηθεί εντός του 2008.
- Ξεκίνησε η εθνική διαδικασία κύρωσης της Διεθνούς Συμφωνίας για την Τροπική Ξυλεία, ITTA 2006. Η κύρωση της συμφωνίας έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5 Δεκεμβρίου, 2007 (απόφαση 1482/2007) και το Προσχέδιο του

Κυρωτικού Νόμου έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 13/12/2007 για ψήφιση. Η ψήφιση του νόμου αυτού αναμένεται στις αρχές του 2008.

γ) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων τριών Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 - 2006 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

- 2.4 “Δάσωση γεωργικής γης”.
- 3.1 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και τις φυσικές καταστροφές και αναδάσωση καιόμενων περιοχών”.
- 3.2 “Δάσωση μη γεωργικής γης και επενδύσεις για τη διατήρηση και βελτίωση του οικονομικού, οικολογικού και κοινωνικού ρόλου των δασών”.

Το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 24 Νοεμβρίου 2007. Τα δασικά μέτρα του νέου Προγράμματος για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών είναι τα ακόλουθα:

- 2.4 “Δασώσεις”.
- 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών”.
- 2.6 “Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών”.

Μέσα στο 2007 έγινε μια προκήρυξη για το Μέτρο 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών”. Έχουν παραληφθεί συνολικά 113 αιτήσεις.

• Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Κανονισμός 2152/2003 – Forest Focus)

Μέσα στο 2007, συνεχίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος σχετικά με την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις

δασικές πυρκαγιές. Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος συνεχίστηκαν και το 2007 οι εργασίες των δύο έργων, “Biosoil” και “Biodiversity”. Οι εργασίες του “Biodiversity” ολοκληρώθηκαν.

δ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2007 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Η Έρευνα κατέδειξε ότι το επιβλαβές έντομο *Ips sexdentatus* δεν εντοπίστηκε στην Κύπρο, ενώ ο επιβλαβής μύκητας *Seiridium cardinale* δυστυχώς έχει εντοπιστεί σε τρία (3) φυτά του είδους *Cupressus macrocarpa* (χρυσοκυπάρισσο) που εισήχθησαν από την Ιταλία από ιδιωτικό φυτώριο. Τα φυτά αυτά έχουν καταστραφεί με βάση τις πρόνοιες της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας.

Επίσης στα πλαίσια των Αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC η Κύπρος διεξήγαγε τις ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι του νηματώδη του ξύλου της πεύκης (*Bursaphelenchus xylophilus*), του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλλει κυρίως το δρύ καθώς και άλλα πλατύφυλλα, του εντόμου *Dryocosmus kuriphilus* που προσβάλλει την καστανιά και του μύκητα *Gibberela circinata* που προσβάλλει πεύκα. Οι επισκοπήσεις κατά το έτος 2007, κατέδειξαν την απουσία τους από την Κύπρο.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους «Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμού του 2003» έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι

εγγεγραμμένα στους Εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 68/89 σχετικά με την ταξινόμηση της ακατέργαστης ξυλείας**

Συνεχίστηκε η εφαρμογή του περί της Ταξινόμησης της Ακατέργαστης Ξυλείας Νόμου 48(Ι)2002.

18. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας συνεργασίας Κύπρου - Ελλάδας στο Γεωργικό Τομέα έγινε ανταλλαγή επισκέψεων Κυπρίων και Ελλαδιτών ειδικών σε θέματα Δασοπονίας.

Επίσης το Τμήμα Δασών συμμετείχε στην κατάσβεση των μεγάλων καταστροφικών πυρκαγιών του 2007 στην Ελλάδα.

19. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά το 2007, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορες Κυβερνητικές και άλλες Υπηρεσίες καθώς και οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρετανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδασικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή, αλλά και για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης για υποτροφίες που πρόσφερε σε ξένους σπουδαστές.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης σ' όλο το προσωπικό του Τμήματος για το ζήλο και την αφοσίωση που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων του που αποτέλεσαν, σε τελευταία ανάλυση, το σημαντικότερο συντελεστή της επιτυχίας στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.